

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . . 40 L — b.
 V. gyed évre 20 L — b.
 Egy hóra . . . 7 L — b.
 Nyiltér sora 6 L — b.
 Fird. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 csütörtökön és
 vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

400 kommunistát legyilkoltak Japánban.

(Tokió, jan. 14.) Mult csütörtökön éjszaka Kiotó szigetén kitört a kommunista ipari és földmíves munkásság szervezett forradalma. A lázongó tömegek vörös zászló alatt felvonultak Chita (?) alá és lerombolták a kaszárnyákat, majd több vezetőrangban levő főlisztet agyonlőttek. Ezután megostromolták a kormányzói palotát és kézigrántással megsebesítették az uralgó családdal is rokonságban levő kormányzó kislányát.

Pénteken reggel a kommunisták Kiotóban proklamálták a proletárdiktatúrát és Chojt, a japán kommunisták vezérét, Lenin bizalmasát választották meg a kormányzótanács elnökévé.

A forrongó tömeget szombaton délelőtt reguláris katonaság gépfegyvertűzzel szétverte. A városokban véres utcai harcok folynak, melyeknek rengeteg áldozata van. A tiszti csapatok a kommunisták közül négyszázat borzalmas kegyetlenséggel az elfogatás helyén kivégeztek.

Japán forradalom előtt.

(Fu-esian, jan. 14.) Japán forradalom előtt áll. Az egész országban nagy az elkeseredés a tisztialakulatok tömeggyilkosságai miatt. Az államcsapatok és a bolsevik osztagok között véres összeütközések voltak. A mikádó családja elkészült a menekülésre . . .

Németország csalódása.

(Leafield, jan. 20.) A „Times” írja: Németország a francia megszállást megelőző politikájában ott csalódott, hogy nem számított az angol politikai érdelemnek a francia állásponthoz való közeledésére. Azonban még mindig nem látszik valószínűnek, hogy a Ruhrvidék megszállása teljes megoldásra fog vezetni a jóvátételi kérdésben. A „Times” attól fél, hogy a jóvátételi probléma egy lépéssel sem jutott előre, viszont a megszállás folytán lényegesen súlyosbodott az európai helyzet. Valamely formában teljesen biztosítani kell az angol-francia együttműködést, mert a két ország közötti kapcsolat gyengesége nagy veszedelmet rejt magában.

Feléled a régi gyűlölet.

A német lapok felhívást közölnek, hogy a közönség ne látogassa a francia szindarabok előadását. A német színházak a közhangulat nyomása alatt szinte kivétel nélkül levették francia darabjaikat a műsorról. Az egész országban hatalmas franciaellenes mozgalom van terjedőben. A közönség nem vásárol francia árut. A francia lapok tudósítói mindenünne kizárják. A Németországban tartózkodó franciákat csak a rendőrség legnagyobb ébersége tudja inzultusoktól megóvni.

Székely nagyok.

Kőrösi Csoma Sándor ifjúkora.

Irta: Dr. Péter János. (Befejezés.)

A kollégiumban Csoma osztozott a szegényebb székely diákok sorsában. Az iskolában belső szolgálatot teljesített, kisebb diákokat tanított s mint szorgalmas diák, iskolai jótéteményeket élvezett. Nem a jómódu szülők gyermekeinek gondatlanságban telő és vidoztanulóiévei jutottak osztályrészeül, hanem a kemény munkában telő diákévek, ami azonban megedzette jellemét és hozzászoktatta, hogy munka nélkül senkitől semmit el ne fogadjon.

Huszonháromeves fiatalember lett, mikor a gimnáziumi tanulmányait 1807 ben befejezte. A nyolc év alatt elsajátította az akkori tudományokat, jól megtanult latinul, tanult matematikát, széles történelmi látókörre tett szert. Sőt épen a történelmi multba való mélyedés adhatott ösztönzést élete törekvéseinek további irányítására. Abban az időben az enyedi kollégiumban sokat vitatkoztak a magyarok eredetéről és ősi hazájáról. Talán ekkor ébredt és talán Herepei Adám nevű tanára előadásai hatására benne az az elhatározás, hogy majd egyszer Keltre utazik kutatásokat folytatni ezen kérdés nyomozása végett.

1807-től a kollégiumban a költészeti osztály tanára lett s ezen hivatalában becsülettel végezte kötelességeit. Idő közben szorgalmasan gyarapította német és franci irodalmi ismereteit. 1815-ben nyilvános szigorlatot állott ki, amely képesítette arra, hogy külföldi akadémiára mehessen. 1816-ban aztán tényleg kiküldik őt előjárói Göttingába az egyetemre, ahová éppen abban az időben papságra készülő ifjaknak két alapítványt tettek.

Göttingában közelebbi érintkezésbe került Eichhorn tanárral, a híres orientalistával és történetbuvárral, aki ráirányította Kőrösink figyelmét az arab kéziratokra, amelyekben szerinte mind a középkorról, mind a magyarok ázsiai történetéről sok adat van. Így tehát nagy szorgalommal tanulta az arab nyelvet, mert az volt a szándéka, hogy mielőtt Ázsiába megy, Konstantinápolyban minden arab történetírót átnéz.

Látjuk tehát, hogy Kőrösi Csoma S. lelke ben már szilárdan gyökeret vert azon elhatározás, hogy felfedező utra kel. Az 1818. év végén házatért külföldről és az év utolsó szombatján Nagyeuveden találjuk. Itt csakhamar két állás is kínálkozott számára, de ő egyiket sem vállalta el. Régi tanítója és barátja Hegedüs hasztalanul igyekezett Kőrösinket a hazai tudományosság pályáján marasztalni.

Csoma első terve az volt, hogy Odessának indul, onnan Moszkvába megy s innen valamely kereskedő karavánnal Irkuczk felé. Irkuczkból kísérelte volna meg China északi részeibe eljutni, mert némelyek azt hitték, hogy a magyarok a régi Kiang nemzeteknek egy tagja, mely China északi részéből indult vándorutjára. Utiterve érdekében a szláv nyelv megtanulása végett 1819 tavaszán gyalog Zágrábba utazott, ahol több hónapig tartózkodott. Majd néhány napra ismét visszatért Enyedre. Melegsüví pártfogója volt Kenderessy Mihály kormányzói tanácsos, aki zágrábi útjára 100 forintot adott s utazása idejére is minden évre ennyit helyezett kilátásba.

Kőrösi Csoma elindulása ideje 1819. november végén történt. Hegedüs Sámuel nevű tanára meghatóan írta le a bucsuvétel jelenetét. Kőrösi egyszerű szavakkal jelentette ki egy vasárnap délutáni látogatás alkalmával, hogy másnap indulni fog. Egész valóján ártatlan vidámság ömlött el, sugara azon körülmény miatti örömeinek, hogy célja kivételét megkezdheti. Másnap könnyen öltözve, mintha csak a mezőre sétálna, újra felkereste atyai barátját. Ez elkísérte a mezőig, majd meghalt bucsuzkodás után szemével elkísérte a Marosig azzal a gondolattal, hogy talán sohasem fogja látni a merész elhatározású férfit.

Harminchat éves férfiú volt ekkor Kőrösi. Több mint tíz évre terjedő előkészület előzte meg útját. Nem pillanatnyi felhevülés adta tehát a gondolatot a rengeteg nehézséggel járó vállalkozásra. De férfias erő, a fáradság,

nélkülözések megszokása biztatta, hogy az utjába tornyosuló akadályokat le fogja győzni. Szépen és találóan mondja róla Duka Tivadar: „Csoma nemünknek azon nemes lelkei közé tartozik, akiket a szép céljuk megvalósítására szükséges küzdelmeikben a halálon kívül egyéb megtántorítani nem képes s a kiket a siron tul, bármi lett legyen becsületes tevékenységüknek eredménye, nem a szánakozás alamizsnája, de a hősnék babérkoszoruja illet meg.” *)

*) Duka Tivadar: Kőrösi Csoma Sándor dolgozatai Budapest. 1885. 14. 1.

HIREK

Szerda, január 24.

— **A város gyomra.** Akik kíváncsiak arra, hogy mennyit eszik meg egy város egy esztendő leforgása alatt, azok vessenek egy pillantást Kézdivásárhelyi huszfogyasztásának mult évi statisztikájába, mindjárt fogalmat alkothatnak maguknak, szemük előtt áll a város gyomra a maga éhes szájával, embereivel, kulturájával. Szücs L. Ferenc városi állatorvos szíveségéből összeállítottuk az 1922. évi statisztikát, mely a következőképpen néz ki:

Levágatott szarvasmarha: bika 5, ökör 44, tehén 755, tinó (növendék) 131, üsző (növendék) 229, borju 605, bivaly 25, bivaly (növendék) 5, bivalyborju 12, összesen 1811. Egyéb-ből levágatott: sertés 1443, juh 264, kecske 26, bárány 4124, gidó 19, összesen 5876. Tehát közfogyasztásra, hatóságilag tudott állatot levágtak összesen 7687 darabot. Hát ezenkívül még mennyi csirke, tyúk, liba, pulyka és sertésalál történt a hatóság tudta nélkül? Így is azonban Kézdivásárhelyi közfogyasztásának statisztikájával nem tud versenyezni — amint minket felvilágosítottak — Sepsiszentgyörgy város se, mely pedig több lelket számlál, mint városunk. Természetesen a jó városi polgár nem csak a húst, hanem a bort is szereti. Hogy pedig mennyit ittak a mult évben, erről a legközelebb szintén közlünk statisztikát.

— **Halálozások.** Fülöp István vasuti-őr 21 éves fia, Fülöp István lakatós-segéd meghalt városunkban. — Tegnapelőtt temették a Rudolf-kórházból Dézsi Gyula bádogost, ki huzamosabb idő óta betegeskedett.

— **Végre.** A nagy hófúvás miatt megakadt vonattforgalmat végre sikerült helyreállítani és egy hét leforgása után tegnap este befutott állomásunkra az első személyvonat, mely postát is hozott. Így összeköttetést kaptunk a világgal is, melytől a nagy hóhegyek elváltak, úgy, hogy még tengelyen is nem lehetett egyes falvakat megközelíteni. Ilyen hatalmas hóesés 23 éve nem volt, akkor azonban a márciusi napsütés két-három nap alatt lelohasztotta a hósvatagot.

— **Álarcos-mulatság.** A Vegyes Ipartársulat szombati álarcos-mulatságára készülődik a város közönsége. Azt tartják sokan, ha farsang, hát legyen farsang. Az estére a belépőjegyeket Róth Jenő kereskedésében árúsítják.

— **A skarlát.** A gyermekek eme veszedelmes réme nem akar már egyszer megszűnni. Tegnap Sáfalván 3 gyermeket temettek, mindhármán skarlátban haltak el. A városban, egy-két megbetegedést leszámítva, már nem lehet tartani e gyermekveszedelem terjedésétől.

— **Olvasóinkhoz.** Felkérjük azokat, kiknek megvan a Székely Ujság 1922 évi 17. (márc 2) és 28-iki (apr. 9) száma, adják be lapunk kiadóhivatalába. Példányonként fizet a kiadóhivatal 5 leut.

— **Felhívás a dalárdistákhoz.** Holnap, csütörtökön este 8 órakor a Magyar Dalárda rendes énekari próbát tart. Kérjük a tagokat feltétlenül pontos megjelenésre. *Vezetőség.*

— **A százéves Madáchról, kinek centenáriuma január 21-én volt,** irt magasröptű méltatást a Pásztortűz legfrissebb számában Rass Károly. Balázs Ferenc egy komoly, Bence Domokos pedig egy vidám hangú novellával szerepelnek. Mannsberg Arvéd egy kirándulási napló jegyzeteit teszi közzé. Reményik Sándor, Nagy Emma, Finta Gerő és Mihály László verseket adnak. A megjegyzések rovata rendkívül gazdag. Budai Árpád és Jancsó Béla az elmúlt hét halottjairól, Makkai Ernőről és Lorbeer Ilonáról emlékeznek meg. Rajtuk kívül Balázs Ferenc, Walter Gyula, Bakóci Károly, Szabó Mária, Reményik Sándor, Tövisi Géza és mások irtak apróbb rovatcikkeket.

— **A Flekken szombati száma** érdekesnél érdekesebb közlemények sorozatát hozza. Aki kacsagni akar, aki kellemes perceket akar magának szerezni, az megvásárolja minden szombaton a Flekkent.

— **Nagyszalontán megszűnt a hitel.** Érdekes és a mai kereskedelmi és pénzügyi helyzetre jellemző értesítést tettek közzé a Szalontai Lapok hasábjain Nagyszalonta kereskedői. A boltosok közlik, hogy a jelenlegi általános pénzügyi válság való tekintettel kénytelenek az eddigi hitelnyújtást beszüntetni, illetve a következőképpen módosítani: hitel kamatmentesen csak 30 napra nyújtanak, azontul havi 2 százalékos kamatot számítanak fel. A kereskedők kéri, hogy ezt a vevők ne tekintsék bizalmatlanságnak, hanem a mai helyzetben rejlő kényszerítő körülménynek. Miután az árut nekik előre kell fizetni és egy kis raktár is ma oly óriási tökélet igényel, mi rendelkezésükre nem áll, de drága kamatos pénzt sem tudnak szerezni, képtelenek üzletüket tovább vezetni, ha vevőik ebben nem támogatnák. A pénzügyi enyhülésével a jelenlegi fizetési feltételeket a viszonyoknak megfelelőleg igyekezni fognak megváltoztatni. A kereskedők közleményét követte az iparosoké, akik kijelentik, hogy mivel áruik nyersanyagát csak készpénzért szerezhetik be, készítményeiket ez után ők is csak készpénzért adják el s az eddigi fennálló adósságok után január 15-től kezdve havi 2 százalékos kamatot szednek. A megrendelt áruk értékének 20 százaléka előre fizetendő s a kész munkát nem küldik haza, hanem a műhelyben fizetés ellenében adják át.

— **Elvesztett.** E hó 14-én Brassó és Sepsiszentgyörgy közötti vasútvonalon a vonaton elvesztett egy ezüst zsebóra. A megtalálója szíveskedjék a lap kiadóhivatalában 500 leu jutalom ellenében leadni.

— **Háromezer koronáért szólal meg a debreceni Rákóczi-harang.** Öreg debreceni polgarok és polgarasszonyok kívánsága volt mindig, hogy ha meghalnak, temetésükön szólaljon meg az öreg Rákóczi-harang. Debrecen város ősrégi büszkesége, amelyet Rákóczi György fejedelem adományozott 1636-ban a városnak. A harang, mint Debrecenből jelentik, ezután már sokkal ritkábban fog megszólalni, mert drága lesz a harangozás, felemelik a harangdíjszabást is. Temetések, esküvők alkalmával csak háromezer koronáért fog megszólalni csodás zengésű hangján a debreceni Rákóczi-harang.

Kivonat

a nagyvezérkar 1112/1922 sz. rendeletéből.

Az 1916—1919. évi háború tartalma alatt a tartalékos tisztek állományában beállott változások folytán, valamint az egyesülés ténye folytán a volt osztrák-magyar és orosz hadseregbeli, román állampolgárokká lett tartalékos tisztek java része, mivel nem ismeri pontosan a csapattestet, vagy hivatalát, amelyhez tartozik s mivel a csapattestek sem ismerik a hozzájuk tartozó tartalékos tisztek címét s ez okból az előzetes mozgósítási intézkedések megtétele végett a csapattestek nincsenek abban a helyzetben, hogy megküldjék az érdekelteknek a vonatkozó rendelkezéseket, továbbá, mert az egyes behívások alkalmával igen sok tartalékos tisztt nem vette át idejében a behívási rendeletet s e miatt mint engedetlenkedők köröztek, hogy a dolgok ezen állása megszűnjön, a nagy-

vezérkar 1922. XI. 10-én kelt előterjesztése alapján hozott hadügyminiszeri határozat alapján a következőket rendeljük:

Az egész ország területén minden alsóbb és magasabb rangú tisztt ezredesig bezárólag köteles a rendes lakhely szerint illetékes hadkiegészítőnél I. hó folyamán 1—31-ig hétköznapokon jelentkezni, tekintet nélkül arra, hogy esetleg egy más alkalommal más hadkiegészítőnél volt összeírva, vagyis minden egyes tartalékos tisztt legyen az szabad foglalkozásu, tisztviselő, vagy tanuló stb. köteles annál a hadkiegészítőnél jelentkezni, amelynek területén lakik, vagy foglalkozását folytatja, tekintet nélkül az illetősége szerinti hadkiegészítő kerületre, vagy arra, amelynél előzőleg összeíratott.

A jelentkezés polgári öltözetben teljesítendő.

Azon tartalékos tisztek, akik a fentti határidő alatt nem jelentkeznek, mint a hadsereg mozgósítására vonatkozó szabályzat 66. §-a elleni kihágást elkövetők, a katonai büntető törvénykönyv 224. §-a értelmében fognak büntetettetni.

Az idegenben levő tartalékos tisztek is kötelesek jelentkezni azon különbséggel, hogy ezek a lakhely szerinti legközelebbi követség-nél, vagy konzulátusnál jelentkezzenek.

Aláírások.

No. Ad. 5248/1922.

Pentru Conformitate.

Cosma,
pt. primar.

Városi mozi.

(A mozi iroda közlése). Január hó 24-én, szombán 1/29 órakor, 25-én, csütörtökön d. u. 5 és este 1/29 órakor kerül bemutatásra a már behirdetett és a Székely Ujságban ismerttetett *Nemo kapitány*. — Vasárnap, jan. 28-án d. u. 5, este 1/29 órakor, hétfőn, 29-én este 1/29 órakor jön bemutatásra *A kingsdowni aranymezők*, detektív történet 5 felvonásban. Egy szép amerikai miss, ennek jegyese egy író a főszereplők. Elásott kincsek után kutat egy rabló banda, majd a miss ékszereit szeretné megszerezni, Bravuros terveiket egy híres detektív éppen a tettnél huzza keresztül: megszabadítván fogságából a fiatal jegyespárt.

A város hivatalos közleményei.

(E rovatban jelenik meg a város minden hivatalos, a lakosságot érdeklő városi hirdetmény, amire felhívjuk olvasóink figyelmét.)

43/1923. szám.

Hirdetmény.

A vármegyei subprefectura 13718/1922. számú rendelete alapján közhírré teszem a következőket:

Korcsmák, pékműhelyek, mészárszökecs, gyárak, különféle raktárak, fürdők csak a vármegyei egészségügyi tanács (Consiliul de Higiena Judetana) által kiadott bizonyítvány alapján működhetnek.

Ezen intézkedés a már meglevő fent említett üzletekre nem vonatkozik.

Targul-Sacuesc, la 16. Ianuarie 1923.

Cosma,
pt. primar.

5135/1922. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Targul-Sacuesc r. t. város 1923/24. évi háztartási költségvetési előirányzata 1923. évi jan. 16-tól kezdődőleg 15 napi közzemlére a városi számvétségűnél ki van téve és az d. e. 9 órától 1 óráig terjedő hivatalos órá alatt megtekinthető. Targul-Sacuesc, la 17. Ianuarie 1923.

Cosma,
pt. primar.

5165/1922. szám.

Hirdetmény.

A város közönségéből a ló, szekér- és hámtulajdonosok a 4997/922. sz. hirdetménnyel fel voltak hívva, hogy amennyiben osztályozott lovaikat, szekereiket vagy hámaikat eladták, vagy ilyeneket vettek, hogy ezen körülményt a városi tanács katonai ügyosztályának jelentsék be.

A városi tanács katonai ügyosztálya arra a tapasztalatra jutott, hogy a közönség ezen kötelezettségének csak részben, csekély számban tett eleget.

Ezuttal újólag felhívja az érdekelteket a legfelsőbb katonai vezetés 2638/1923. sz. rendeletéből kifolyólag, hogy osztályozott lovaikat, szekereiket és hámaikat, amennyiben ilyeneket eladták, vagy vettek, azonnal — a jövőben pedig a vételtől, vagy eladástól

számítól 15 napon belül úgy az eladó, mint a vevő jelentse be, mert ellenesetben a rekvirálási törvény 146. §-a alapján a mulasztó 50—2000 leig terjedhető pénzbüntetéssel fog sújtatni.

Targul-Sacuesc, la 18. Ianuarie 1923.

Cosma,
pt. primar.

52/1923. szám.

Hirdetmény.

A Sft-Gheorgi pénzügyigazgatóságnak 6699/1922. sz. rendelete értelmében közhírré teszem, hogy a 3. Granicsár ezredhez tartozó altisztek jelen rendelet és az ujoncozási törvény 94. §-a alapján, valamint a TM. 19308/22. számú rendelete alapján 23 éves korig a személyes adó alól fel vannak mentve.

Ennek értelmében az illetők kéréseiket közvetlenül a községekben január és február havában működő bizottsághoz adják be.

Targul-Sacuesc, la 20. Ianuarie 1923.

A városi tanács:

Morvay,
primar.

Temető-utca 4. szám alatti faházat a hozzátartozó udvarral és kerttel együtt 1923. január hó 29-én (hétfőn) délután 3 órakor ügyvédi irodámban tartandó önkéntes magánárverésen eladom.

Kézdivásárhely, 1923. január 22.

Dr. K. Kovács István,
ügyvéd.

luxus szánkó

1 fogatu, eladó.

Értekezhetni lehet a kiadóhivatalban.

Eladó egy jókarban levő nagy férfi bunda és 2 pár csizma.

— Értekezni lehet a kiadóhivatalban. —

Az Erdélyi Bortermelőknél

a Kézdivásárhelyi Takarékpénztár alatti
— pincéjébe több vagon igen kitűnő —

BOR
ÉRKEZETT.

Árak: 6.— 7.— 8.— és 9.— leu.

Eladó: egy kőház,

mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara, mesőkonyhából, 2 pincével, kuttal, melléképületekkel, disz-gyümölcsös és konyhakerttel. — A lakás azonnal átvehető. — Felvilágosítást ad a lap kiadóhivatala.

Sok pénzt takarít meg,

ha megkóstolja a

világosi özv. Grisháber Mórné
Erdélyszerte ismert borpincéjéből

érkezett jó **boraimat.** Nagyban vételnél zamatú — 8 leu.

Házhoz vive literenként 10 leu.

Özv. Jancsó Ernőné
dohányáruda, Kézdivásárhely.

Gelence községben, melynek lakossága 4000,

mozi és színielőadásokra

alkalmas helyiség, állandó színpaddal mindig bérelhető, esetenként megegyezés szerint. A helyiség 18 m. hosszú és 15 m. széles. A terem jól fűthető. Szíves megkeresések: **Szöcs H. János és Józsefhez** intézendők, mint tulajdonosokhoz.

„SAXONIA” NR. 370.

Kitűnő Kisküküllővölgyi

BOROK

olcsó árban kaphatók

WEGENDT, Vidombák 4. szám.

(Brassó mellett.)

TUDOMÁSÁRA hozom a m. t. közönségnek, hogy lakásomat a Szala-utca 4. szám alól a **Baromvásártér 13. szám alá**

(a Nagy Imre-féle lakásba) helyeztem át. A n. é. közönség szíves pártfogását kérve továbbra is, maradtam kiváló tisztelettel:

Szöcs Gyula, szobafestő és mázoló-mester
o Kézdivásárhely. o